

РЕЦЕНЗИЯ

от

Доц. д-р Ивайло Михайлов

АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“

професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

за

дисертационният труд на

Калина Дечева

на тема:

„Езикът като обединяващ фактор в работата с музикалносценичните изкуства“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Научен ръководител:

проф. д-р Тони Шекерджиева-Новак

Дисертационният труд е обсъден и предложен за публична защита на заседание на Катедра „Класическо и поп и джаз изпълнителско изкуство“ към АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – гр. Пловдив, на 20.09.2024 г. Той е с общ обем от 225 стр., организирани в обща характеристика, три глави, Заключение, Приноси на дисертационния труд, Ползвани литературни източници, Списък с авторски публикации по темата на дисертационния труд, Приложения. Библиографията включва 131 заглавия на няколко езика, обособени в три части: източници на кирилица,

източници на латиница, интернет източници. Същинската изследователска част на труда, както и анализът на камерно-вокалните произведения са подкрепени и илюстрирани от 71 снимки, 21 таблици и 2 приложения.

Докторантът има впечатляваща биография.

Калина Иванова Дечева – Петкова е завършила ВТУ ‘Св. св. Кирил и Методий’ 1995, специалност английска филология. Тя е старши преподавател по английски език при АМГИИ „Проф. Асен диамандиев“ – гр. Пловдив. Основните и‘ изследователски интереси са в областта на приложната лингвистика. Преподавателските и‘ интереси са в областта на влиянието на музиката върху оптимизиране на обучението по чужд език на студенти по изкуствата, езикът като свързващ фактор в работата с музикално-сценичните изкуства, микролърнинг за езиково обучение на студенти по изкуства и популярната култура на англоезичния свят. Има множество участия в конференции и семинари в областта на чуждо-езиковото обучение, писмени превод и англоезичната литература.

I Образователен опит

Учи в Английска езикова гимназия в Пловдив. Висше образование степен Магистър получава последователно в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ – специалност Българска и английска филология и във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“ - специалност Английска филология, където получава и 2 следдипломни квалификации по Теория на превода – технически и хуманитарен превод.

От 2023 г. започва обучението в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев - Пловдив, „Музикознание и музикално изкуство“, докторска степен – самостоятелна форма с научен ръководител професор Тони Шекерджиева-Новак.

II. Работен опит

Работи като журналист, преводач и педагог. В педагогическата си практика се фокусира върху иновационните методи при преподаване на чужд език, както и върху мотивационните фактори при осъществяването му. Особено внимание в процеса на своята работа отдава на интердисциплинарния подход, както и на психичното благополучие на своите обучаеми.

III. Опит в художествената практика

- Езиков консултант на АОТ за постановката на *Blue Monday by Gershwin*
- Езиков консултант на 2 *crossover* концерта на студенти от класа на проф. Людмил Петков
- Индивидуална артикулационна работа със студенти от вокалните класове

Мотивите за избор на темата са ясно обосновани още в началото на дисертационния труд: „за автора беше любопитно как езикът свързва изпълнителя със словесния текст на музикално-сценичното произведение и идеите, които той носи.“ (стр. 4) и още: „С разширяването на глобализацията през последните години, обменът и интеграцията на студенти от различни националности и култури е факт... С оглед на многогодишния образователен и изследователски опит на автора, очакванията са, че този труд ще проследи и анализира гореспоменатите връзки, което е и причина за избор на тази тема.“ (стр. 4). В тази връзка искам да споделя и личните ми впечатления за докторанта като всеотдаен преподавател и приятел на студентите, надхвърлил сухата материя на езиковото обучение. Това отношение към работата неизменно изгражда онзи опит и самочувствие за създаване на този изчерпателен труд.

Първа глава прави теоретичен анализ на изследваните конструкции, а именно: на езика с неговата основна функция да осъществява комуникация, на фонетиката на английски език, на музикално сценичните жанрове /опера, оперета и мюзикъл/, както и на симбиозата между словесен текст и музика в една музикална сценична творба. Извежда се определението, че „Основната функция на езика е да осъществява комуникация.“ (стр. 15). По-нататък са разгледани комуникацията при животните, езикът на жестовете и тялото, преминава се през семиотичното схващане на дьо Сосюр, че „Езикът е система от знаци, изразяващи идеи.“ (стр. 15) за да се стигне и до детайли като „междузъбните (интердентални) съгласни, които са чужди на българската консонантна система“ (стр. 36). Целият този материал е богато илюстриран от таблици, фигури и нотни примери.

Втора глава се спира на „някои трудности по отношение на езика, когато се поставя репертоар, най-вече на английски език и най-често в една мултинационална група, съставена от артисти-изпълнители от различни

националности.“ (стр. 9). Прилага се „скала при работа със студентите-певци, като изцяло се съобразяваме с концепциите, залегнали в Общата европейска референтна езикова рамка.“ (стр.77).

Изследването продължава с интервюта на трима певци „чието ниво на владеене на чуждия език е достигнало завидна висота.“ (стр.77), за да се дефинират нивата на езикова компетентност по унифицираните критерии, по които те се определят.

В Глава трета се разглеждат мотивационните техники за стремеж към високо качество на възпроизвеждане на езика и добиване на увереност при боравенето с него на сцената.

Авторът се спира подробно на теория за мотивацията на Карол Дук, защото „тя поставя рамката на мотивацията за напредък и успех.“ (стр. 12).

Смятам, че целите и задачите на труда са изпълнени!

Приемам за достоверни и практически приложими изведените в края на труда приноси на дисертационния труд.

Докторантът е публикувал и следните авторски публикации по темата на дисертационния труд:

1. ***Подходи при преодоляване на някои трудности по отношение на произношението, при поставяне на репертоар на английски език („Тъжен понеделник“ от Гершуин, една постановка на АОТ на АМТИИ);*** IV-та Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 26-27 окт. 2023 г., сб. Доклади, том 1, ISSN 2738-8956, стр. 127 -133. – сборникът е излязъл от печат април 2024.
2. ***Значението на текста в музикалносценичното произведение за неговата публика. (По следите на една анкета);*** Националната научна конференция „Пролетни Научни четения АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, май 2024; под печат
3. ***Становището на някои автори за единството между текст и музика в музикалносценичното произведение;*** Националната научна

конференция „Пролетни Научни четения АМТНН „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, май 2024; под печат

В заключение заявявам мнението си за дисертационния труд на Калина Дечева **„Езикът като обединяващ фактор в работата с музикалносценичните изкуства“** – това е един мащабен, обстоен и задълбочен труд с безспорна научна и приложна стойност и с ценен принос към изпълнителската и преподавателската практика в България. Въз основа на всичко казано дотук предлагам убедено на уважаемото научно жури в настоящия конкурс да присъди на Калина Дечева образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство.